

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr. 8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Profesionālās kvalifikācijas eksāmena satura TITULLAPA

Nozares/sekтора nosaukums	Transporta un loģistikas nozare
Profesionālā kvalifikācija	"Kuģa matrozis"
Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenis	3. LKI līmenis

Pasūtītājs:

Valsts izglītības satura
centrs

Metodiskais atbalsts:

Projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide
profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai"
Ruta Ančupāne

Literārā redaktore:

Dite Liepa

Izpildītājs:

VSIA "Latvijas Jūras
administrācija"

Darba grupas vadītājs:

Jāzeps Spridzāns

Darba grupa:

Elīna Strode, Kristaps Lūkins, Elīna Dimza, Svetlana
Izmailova, Nauris Upenieks, Ksenija Anžinovska, Rauls
Klaucāns, Igors Kurjanovičs, Kalvis Innuss, Edijs Štāls,
Roberts Gailītis

Vērtētāji:

Latvijas Darba devēju konfederācija
Nozares eksperts: Kaspars Burkits

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
Nozares eksperts: Jānis Pastars

Profesionālās kvalifikācijas eksāmena PROGRAMMA
Transporta un loģistikas nozare, profesionālā kvalifikācija
"Kuģa matrozis", 3. LKI līmenis

Mērķis	Pārbaudīt un novērtēt eksaminējamā profesionālās kompetences atbilstoši 1978. gada Starptautiskās konvencijas par jūrnieku sagatavošanu, sertificēšanu un sardzes pildīšanu kodeksa A-II/4. un A-II/5. standarta un profesijas standarta prasībām.	
Darba uzbūve	Uzdevumu skaits	2
	Uzdevumu veidi	Atbilžu izvēles uzdevumi, atbildes uz atvērtajiem jautājumiem, praktiskais darbs.
	Uzdevumu izpildes kopējais laiks minūtēs	120 min.
Uzdevumu apraksts	1. Rakstiski atbildēt uz atbilžu izvēles jautājumiem par sardzes pienākumiem, tauvošanās un enkurošanās operācijām, kravas operācijām, krājumu apstrādi, kuģa tehnisko apkopi un remontdarbiem, darba drošību, vides un veselības aizsardzību, darba tiesību ievērošanu, rīcību ārkārtas situācijās uz kuģa. <i>(izpildes laiks 50 min.)</i> 2. Atbildēt uz jautājumiem vai veikt praktiskos uzdevumus par: 2.1. sardzes pienākumiem: stūres komandām un to izpildi, navigācijas uguni, zīmju, skaņas signālu atpazīšanu, signālkarogu atpazīšanu, ģeogrāfisko koordināšu nolasīšanu u.c. <i>(izpildes laiks 20 min.)</i> 2.2. tauvošanās un enkurošanās operācijām: tauvu veidiem, mezglu siešanu, tauvu un vinču, enkura un enkurspilves sagatavošanu darbam u.c. <i>(izpildes laiks 20 min.)</i> 2.3. kravas operācijām: sardzes matroža pienākumiem kravas operāciju laikā, drošības pasākumiem u.c. <i>(izpildes laiks 10 min.)</i> 2.4. kuģa tehnisko apkopi un remontdarbiem: klāja aprīkojuma un mehānismu funkcijām un to pielietošanu tehniskās apkopes un remontdarbos u.c. <i>(izpildes laiks 10 min.)</i> 2.5. darba drošību un vides aizsardzību: darba drošības noteikumiem uz kuģa, rīcību ar dažādiem kuģa atkritumiem u.c. <i>(izpildes laiks 10 min.)</i> Profesionālās kvalifikācijas eksāmenā iekļauj jūrniecības angļu valodas un profesionālās terminoloģijas lietošanas prasmju pārbaudes elementus (atsevišķus teorētiskos jautājumus vai praktiskos uzdevumus vai to daļas), kas ietver dažādas darba, sadzīves un ārkārtas situācijas uz kuģa, tostarp kuģa matroža pienākumus un sazināšanos ar apkalpes locekļiem darba pienākumu veikšanā. Pirms profesionālās kvalifikācijas eksāmena izglītojamais ir pilnvērtīgi veicis jūras prakses grāmatā noteiktos prakses uzdevumus, ko pierāda ar atbilstoši izpildītu jūras prakses grāmatu	

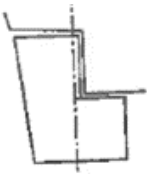
		un ko apliecina izglītības iestādes pārstāvja paraksts uz tās titullapas. Eksāmena laikā komisijas locekļi var pārliecināties par eksaminējamā praktisko iemaņu apguvi, pārbaudot prakses uzdevumu izpildi un uzdodot papildjautājumus. Pirms profesionālās kvalifikācijas eksāmena izglītojamais ir apguvis visus izglītības programmā paredzētos Satiksmes ministrijas sertificētus jūrnieku mācību kursus (kursā iekļauta teorētiskā un praktiskā daļa, kā arī noslēguma pārbaudījums) un saņēmis atbilstošas ar Latvijas Jūras administrāciju saskaņotas kursu vai prasmju apliecības.								
Norises vieta un nepieciešamie materiālie līdzekļi		Eksāmena norisei nepieciešams: • atsevišķa darba vieta katram eksaminējamajam; • dators ar interneta pieslēgumu katram eksaminējamajam, ja 1. uzdevums tiek veikts tiešsaistē; • enkurspilves un enkura modelis – 1 modelis, ja pieejams; • tauvošanās vinčas ar tauvām modelis – 1 modelis, ja pieejams; • kuģu navigācijas uguņu, zīmju un signālu kartīšu komplekts – vismaz 1 komplekts; • virves mezglu siešanai – katram 1 komplekts; • kancelejas piederumi (pildspalva, papīrs u.c.) – katram 1 komplekts.								
Vērtēšanas kārtība		Uzdevumu izpildi vērtē eksaminācijas komisija. Vērtēta tiek katra uzdevuma izpilde. Maksimāli iegūstamais punktu skaits ir 100, kas atbilst 100%. Eksāmens ir nokārtots, ja uzdevumu izpildes apjoms nav zemāks par 60%. Eksāmena vērtējums tiek izteikts ballēs atbilstoši vērtēšanas skalai:								
Iegūto punktu skaits	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Uzdevumu izpildes apjoms (%)	1–14	15–29	30–44	45–59	60–67	68–75	76–83	84–91	92–96	97–100
Vērtējums ballēs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena uzdevumu izpildei nepieciešamo
MATERIĀLO LĪDZEKĻU PAPLAŠINĀTS SARAKSTS
"Kuģa matrozis", 3. LKI līmenis**

Tehnoloģiskās iekārtas, aprīkojums un darba instrumenti	Eksāmena norisei nepieciešams: • atsevišķa darba vieta katram eksaminējamajam; • dators ar interneta pieslēgumu katram eksaminējamajam, ja 1. uzdevums tiek veikts tiešsaistē; • enkurspilves un enkura modelis – 1 modelis, ja pieejams, vai labas kvalitātes tehniskais zīmējums; • tauvošanās vinčas ar tauvām modelis – 1 modelis, ja pieejams, vai labas kvalitātes tehniskais zīmējums.
Materiali, palīgmateriāli u.tml.	Eksāmena norisei nepieciešams: • kuģu navigācijas ugunu, zīmju un signālu kartīšu komplekts – vismaz 1 komplekts; • virves mezglu siešanai – katram 1 komplekts; • kancelejas piederumi (pildspalva, papīrs u.c.) – katram 1 komplekts.

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena
UZDEVUMU KOMPLEKTS**
Transporta un loģistikas nozare, profesionālā kvalifikācija
"Kuģa matrozis", 3. LKI līmenis

1. uzdevums. Atbildēt uz 40 atbilžu izvēles jautājumiem par sardzes pienākumiem, tauvošanās un enkurošanās operācijām, kravas operācijām, krājumu apstrādi, kuģa tehnisko apkopi un remontdarbiem, darba drošību, vides un veselības aizsardzību, darba tiesību ievērošanu, rīcību ārkārtas situācijās uz kuģa. Pareizo atbildi atzīmēt ar "X".
(izpildes laiks 50 min.)

Nr. p.k.	Jautājums	Atbilžu varianti	Pareizā atbilde
1.	Kā jārīkojas sardzes matrozim, ja viņš pamana, ka uz klāja izcēlies ugunsgrēks?	1. Nodzēst ugunsgrēku un ziņot sardzes stūrmanim	
		2. Sagatavot ugunsdzēsšanas līdzekļus un ziņot sardzes stūrmanim	
		3. Izziņot trauksmi un nekavējoties sākt dzēst ugunsgrēku	
		4. Izziņot trauksmi un rīkoties atbilstoši trauksmju sarakstam	
2.	Kāds ir nosaukums ierīcei, kura nepārtraukti pieraksta kuģa kursu?	1. Repīters	
		2. Kursogrāfs	
		3. Barogrāfs	
		4. Radars	
3.	Ko rāda aksiometrs?	1. Stūres stāvokļa leņķi	
		2. Vēja ātrumu	
		3. Gaitas ātrumu	
		4. Kuģa sānsveres leņķi	
4.	Kāda tipa stūre ir parādīta skicē ? 	1. Balansētā stūre	
		2. Pusbalansētā stūre	
		3. Aktīvā stūre	
		4. Piekārtā stūre	
5.	Kas ir žvakagals?	1. Enkurķēdes gals	
		2. Enkurķēdes grozeklis	
		3. Enkurvinčas savienojums ar kuģa korpusu	
		4. Ātrjaucama ierīce, kas savieno enkurķēdi ar kuģa korpusu	
6.	Ar kura veida tauvām/trosēm strādājot, jāievēro īpaša piesardzība?	1. Neilona	
		2. Polipropilēna	
		3. Tērauda	
		4. Kaņepju	
7.	Kāds ir izlaistās ķēdes garums, saskaņā ar attēlā redzamo enkurķēdes marķējumu? 	1. 1 posms	
		2. 2 posmi	
		3. 3 posmi	
		4. 50 metri	
8.	After putting the windlass in gear, what	1. Open the brake	

	must you do next?	2. Start the windlass	
		3. Start the electrical convertor	
		4. Ring the anchor bell	
9.	Cik cilvēki vienlaicīgi drīkst atrasties uz loča trapa?	1. Viens	
		2. Divi	
		3. Trīs	
		4. Atkarīgs no situācijas	
10.	Kādam kravu veidam tiek izmantots attēlā redzamais stiprinājums? 	1. Automašīnām	
		2. Konteineriem	
		3. Kokmateriāliem	
		4. Caurulēm	
11.	Abreviatūras SOPEP atšifrējums ir:	1. Shipboard Oil Pollution Emergency Plan	
		2. Shipboard Oil Pollution Evaluation Plan	
		3. Shipboard Oil Prevention Emergency Plan	
		4. Shipboard Oil Pollution Emergency Procedure	
12.	What is the meaning of 'SWL'?	1. Swing length	
		2. Single working load	
		3. Safe working load	
		4. Salt water load	
13.	Kas ir "kravas marka"?	1. Speciāla zīme uz kuģa borta, kas rāda pieļaujamo kuģa iegrimi dažādos kuģošanas apstākļos un rajonos	
		2. Zīmes sistēma uz kuģa bortiem, kas rāda uz kravas līniju, līdz kurai ir iekrauts kuģis	
		3. Speciāla zīme, kas norāda maksimālo kravas iekraušanas līmeni konteinerkuģiem	
		4. Speciāla zīme uz tilpnes iekšējās virsmas, kas norāda tilpnes maksimālo iekraušanas līmeni	
14.	On what type of ships are insulated tweendeck covers used?	1. Car carriers	
		2. Cargo liners	
		3. Bulk carriers	
		4. Reefer ships	
15.	Electricity as a power source for deck machinery would NOT be suitable for which of the following?	1. Tankers	
		2. Ro/Ro – Container ships	
		3. General Cargo ships	
		4. Refrigerated vessels	
16.	Kādas ir pareizas tālākās darbības pēc virsmas sagatavošanas krāsošanai?	1. Jāklāj uz šīs vietas pamatkrāsa	
		2. Jāklāj uz šīs vietas gruntskrāsa	
		3. Jāklāj uz šīs vietas virskārtas krāsa	
		4. Pirmajam slānim var izmantot jebkuru krāsu	
17.	Kas ir nepieciešams cilvēkam, kurš strādā aiz borta?	1. Jābūt apģērbtai glābšanas vestei	
		2. Jābūt piestiprinātam ar drošības virvi	
		3. Jābūt apģērbtai glābšanas vestei un piestiprinātam ar drošības virvi	
		4. Jābūt apģērbtai glābšanas vestei un jāturas ar vienu roku pie trapa	

18.	Ko nozīmē attēlā redzamais rokas signāls? 	1. Pacelt	
		2. Nolaist	
		3. Sākt darbu	
		4. Stop/pārtraukt darbību	
19.	Which deckhands are not permitted to work aloft?	1. Those under 18 years who have less than 1 year of work experience	
		2. All ordinary seamen	
		3. Cadets or apprentices	
		4. All of the other options	
20.	What is 'cold work'?	1. Work that cannot create a source of ignition	
		2. When the temperature drops below freezing	
		3. When it is necessary to wear a parka jacket	
		4. When the work to be done will take a long time	
21.	To protect wire ropes, what must you ensure?	1. That they are buffed with wire brushes	
		2. That they are painted	
		3. That they are washed with strong detergent	
		4. That they are kept well oiled	
22.	When must you wear a safety harness?	1. When at mooring stations	
		2. When working in the lower hold	
		3. When opening hatches	
		4. When working aloft or over the side of the ship	
23.	Where is 'self polishing' paint used?	1. On the ship's hull above the waterline	
		2. Inside pipework	
		3. In the accommodation	
		4. On the ship's hull below the waterline	
24.	Which of the following does not apply to electrically powered deck machinery and cables?	1. If the machinery is sparking or arcing, it should not be used	
		2. The machinery has to warm up before it can be used	
		3. Damaged cable insulation should be reported immediately	
		4. Electrical controls should be in weather proof containers	
25.	What does the abbreviation SOLAS mean?	1. International Convention for the Safety of Life at Sea	
		2. International Agreement for Security of Load and Ship	
		3. International Conference for Security of Load aboard Ship	
		4. International Rules for Safe Ocean Lines and Sailing Routes	
26.	If there is an overflow to deck, and the result is pollution to the environment, what should you do?	1. Deal with the situation that have arisen immediately	
		2. Use strong chemicals to deal with the pollution by yourself to avoid costs and	

		fine for the vessel	
		3. Hose down the deck to get rid of the oil	
		4. Immediately rise the alarm and act as per instructions	
27.	Kuru no minētajiem atkritumu veidiem var izmest aiz kuģa borta?	1. Eļļainas lupatas no mašīntelpas	
		2. Pārtikas atkritumus	
		3. Plastmasas iepakojumus	
		4. Stikla pudeles	
28.	What is a permit to work?	1. The recommendations of the ship's safety committee	
		2. A notification that you are qualified to carry out the work	
		3. Work orders from the senior officers	
		4. A complete check on preparedness prior to start of work	
29.	Where information regarding assembly points, emergency organisation and emergency instructions can be found?	1. Boat list	
		2. Emergency list	
		3. Crew list	
		4. Muster list	
30.	Kāpēc ugunsgrēka laikā degošo telpu klāji, griesti un starpsienas tiek dzesētas no ārpuses?	1. Lai novērstu metāla konstrukciju deformāciju	
		2. Lai izveidotu blīvu tvaika apvalku	
		3. Lai izslēgtu skābekļa nokļūšanu liesmu rajonā	
		4. Lai izslēgtu uguns izplatīšanos	
31.	Kāda konvencija regulē kuģu radītā piesārņojuma novēršanu?	1. MARPOL konvencija	
		2. STCW konvencija	
		3. MLC konvencijas	
		4. SOLAS konvencija	
32.	Which is the only area on board a ship where hot work is allowed without written permission?	1. On the open deck	
		2. In any place where no explosive atmosphere is detected	
		3. Outside cargo area	
		4. In the Engine room workshop	
33.	Kas ir kuģa dedveits?	1. Korpusa svars	
		2. Kravas svars	
		3. Pilna kravnesība	
		4. Rezervju svars	
34.	Kas ir diferents?	1. Priekšgala un pakaļgala ieग्रimes starpība	
		2. Vidējās ieग्रimes starpība pirms un pēc kravas iekraušanas	
		3. Kreisā un labā borta ieग्रimes starpība	
		4. Ieग्रimes izmaiņas, pārejot no viena ūdens baseina citā	
35.	Ko nozīmē attēlotā piktogramma?	1. Var kodīgi iedarboties uz metāliem; izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus	
		2. Sprādzienbīstams; uguns, triecienviļņa vai izmetes bīstamība	
		3. Var izraisīt vai pastiprināt degšanu, oksidētājs	
		4. Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos	

36.	What kind of special safety measures are required when working aloft on a staging?	1. No special safety measures are required	
		2. Proper communication has to be applied	
		3. The safety net needs to be applied	
		4. Harness with a rope secured to a safe point on the ship	
37.	What does IMO stand for?	1. International Maritime Organization	
		2. International Mechanic Organization	
		3. International Mask Organization	
		4. Internal Maritime Organization	
38.	Ko nozīmē attēlotā piktogramma? 	1. Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām	
		2. Uzliesmojoša viela	
		3. Toksiska viela	
		4. Satur atdzesētu gāzi, var izraisīt kriogēnus apdegumus vai ievainojumus	
39.	Ko nozīmē attēlotā rīkojuma zīme? 	1. Jālieto aizsargbrilles	
		2. Jālieto gāzmaska, respirators	
		3. Jālieto sejas aizsardzības līdzekļi	
		4. Jālieto sejas maska	
40.	Saskaņā ar kādu dokumentu uz kuģa notiek atkritumu savākšana un šķirošana?	1. Kuģa naftas piesārņojuma avārijas plāns	
		2. Atkritumu apsaimniekošanas plāns	
		3. Kapteiņa rīkojums	
		4. Mašīntelpas žurnāls	

2. uzdevums. Atbildēt uz jautājumiem vai veikt praktiskos uzdevumus par:

2.1. sardzes pienākumiem (*izpildes laiks 20 min.*):

2.1.1. Mutiski paskaidrot eksaminācijas komisijas (turpmāk – komisija) norādītās trīs stūres komandas no dotā saraksta.

Stūres komandas
1. Midships
2. Port / starboard five
3. Port / starboard ten
4. Port / starboard fifteen
5. Port / starboard twenty
6. Port / starboard twenty-five
7. Hard -a-port / starboard (hard to port / starboard)
8. Nothing to port/starboard
9. Meet her
10. Steady
11. Ease to five / ten
12. Steady as she goes
13. Keep the buoy/ mark/ beacon/ ... on port side / starboard side
14. Report if she does not answer the wheel
15. Finished with wheel, no more steering
16. Steer one eight two (course one eight two)

2.1.2. Izmantojot komisijas izsniegtās navigācijas kartītes, atpazīt un mutiski raksturot kuģus pēc to:

- 1) navigācijas ugunīm (2 kartītes);
- 2) zīmēm (2 kartītes);
- 3) skaņas signāliem (2 kartītes).

2.1.3. Mutiski nosaukt komisijas norādīto divu signālkarogu nosaukumus un paskaidrot to nozīmi saskaņā ar Starptautisko signālu kodeksu (nozīmi paskaidrot gan latviešu, gan angļu valodā).

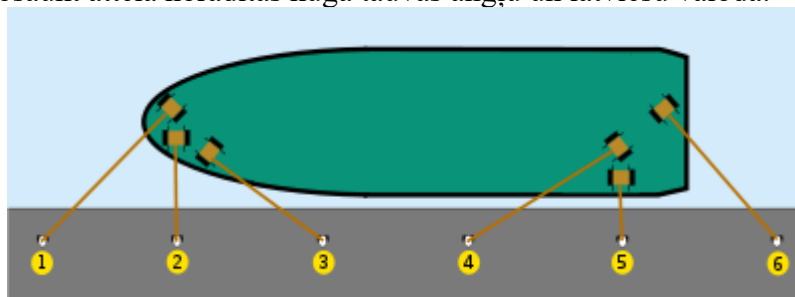
2.1.4. Noteikt un mutiski ziņot virzienu uz komisijas norādīto objektu telpā grādos un strēžos (latviešu un angļu valodā).

2.1.5. Mutiski nosaukt vismaz piecus avārijas (briesmu) signālus.

2.1.6. Mutiski nosaukt un paskaidrot matroža pienākumus navigācijas sardzes laikā, tai skaitā, pieņemot un nododot sardzi.

2.2. Tauvošanās un enkurošanās operācijām (izpildes laiks 20 min.):

2.2.1. Mutiski nosaukt attēlā norādītās kuģa tauvas angļu un latviešu valodā.

2.2.2. Mutiski paskaidrot komisijas norādītās divas tauvošanās operācijās izmantojamās komandas no dotā saraksta.

Berthing

1. We will berth starboard side alongside;
2. We will moor to buoy(s) (ahead and astern);
3. Send out the spring(s) forward and aft;
4. Do you have tension winches?
5. Have the heaving lines ready forward and aft;
6. Send the heaving line ashore;
7. The linesmen will use shackles / lashings for securing the mooring
8. Use
 - the centre lead / panama lead,
 - the bow lead,
 - the port quarter lead;
9. Heave on (heave up) the lines;
10. Pick up the slack on the lines;
11. Heave away;
12. Stop heaving;
13. Slack away;
14. Hold on the lines;
15. Heave in (heave up) easy;
16. Heave alongside;
17. Keep the lines tight;
18. Report the forward distance to ...;
19. We have to move 5 metres astern;
20. We are in position;
21. Make fast fore and aft;
22. Finished with manoeuvring stations.

Unberthing

1. Stand by for letting go;
2. Single up the springs fore and aft;
3. Hold on the head line;
4. Let go the stern line;
5. Let go all forward and aft;
6. Let go the towing line;
7. Finished with manoeuvring stations.

2.2.3. Sasiet komisijas norādītos divus jūrniecībā izmantojamus mezglus no dotā saraksta.

Knots

1. Half hitch	2. Bowline
3. Eight knot	4. Reef knot
5. Rolling hitch	6. Clove hitch
7. Sheet bend	8. Double sheet band
9. Flat (square) knot	10. Timber hitch
11. Two half hitches	12. Anchor bend
13. Kalmyk loop	14. Cleat hitch
15. Sliding stop knot	

2.2.4. Mutiski paskaidrot (ar modeļu palīdzību, ja tādi pieejami) pareizu enkura un enkurspilves sagatavošanu enkura atdošanai un nosaukt enkurošanās operāciju laikā izmantojamās individuālos aizsardzības līdzekļus.

2.3. Kravas operācijām (izpildes laiks 10 min.):

2.3.1. Mutiski nosaukt un paskaidrot matroža pienākumus kravas operāciju laikā (uz tāda tipa kuģiem, kuriem eksaminējamais ir bijis praksē), papildus nosaukt drošības pasākumus, kas jāievēro iepriekš aprakstīto kravas operāciju laikā.

2.4. Kuģa tehnisko apkopi un remontdarbiem (izpildes laiks 10 min.):

2.4.1. Mutiski paskaidrot, kas ir attēlā redzamā ierīce, kādos kuģa darbos tā tiek izmantota un kādas drošības prasības ir jāievēro, lietojot šo ierīci.

2.4.2. Mutiski paskaidrot, kas ir slēgtās telpas, kā tiek organizēta ieiešanas procedūra tajās, kā tiek pārtraukti veicamie darbi tajās.

2.5. Darba drošību un vides aizsardzību (izpildes laiks 10 min.):

2.5.1. mutiski paskaidrot darba drošības pasākumus tauvošanās operāciju laikā:

- paskaidrot *snap back* zonu būtību;
- paskaidrot, kā tiek pārbaudītas un sagatavotas tauvas tauvošanās operācijai;
- paskaidrot, kādi riski pastāv tauvošanās operāciju laikā;
- paskaidrot, kā tiek droši organizēta tauvošanās komandas (*mooring team*) darbība (kas ir tauvošanās komanda, komandas locekļu pienākumi tauvošanās laikā).

2.5.2. Mutiski paskaidrot pārtikas atkritumu (*food waste*) izmešanas noteikumus īpašajos rajonos saskaņā ar MARPOL konvenciju:

- nosaukt īpašos rajonus pārtikas atkritumu izmešanai;
- nosaukt, kā iedalās pārtikas atkritumi;
- paskaidrot prasības sasmalcinātu un nesasmalcinātu pārtikas atkritumu izmešanai.

**Profesionālās kvalifikācijas eksāmena uzdevumu izpildes
VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI**
Transporta un loģistikas nozare, profesionālā kvalifikācija
"Kuģa matrozis", 3. LKI līmenis

Vērtēšanas kritēriji

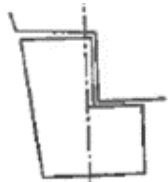
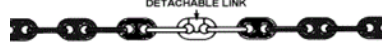
Uzdevums	Veicamās darbības	Maksimāli iegūstamais punktu skaits
1. Atbildēt uz 40 atbilžu izvēles jautājumiem par sardzes pienākumiem, tauvošanās un enkurošanās operācijām, kravas operācijām, krājumu apstrādi, kuģa tehnisko apkopi un remontdarbiem, darba drošību, vides un veselības aizsardzību, darba tiesību ievērošanu, rīcību ārkārtas situācijās uz kuģa. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 40)	Pareizo atbilžu izvēle.	40
2. Atbildēt uz jautājumiem vai veikt praktiskos uzdevumus. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 60)		
2.1. Sardzes pienākumi. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)		
2.1.1. Mutiski paskaidrot eksaminācijas komisijas (turpmāk – komisija) norādītās trīs stūres komandas no dotā saraksta.	Stūres komandu paskaidrošana.	2
2.1.2. Izmantojot komisijas izsniegtās navigācijas kartiņas, atpazīt un mutiski raksturot kuģus pēc to: • ugunīm (2 kartītes), • zīmēm (2 kartītes), • skaņas signāliem (2 kartītes).	Kuģu atpazīšana un raksturošana pēc to ugunīm, zīmēm un skaņas signāliem.	3
2.1.3. Mutiski nosaukt komisijas norādīto divu signālkarogu nosaukumus un paskaidrot to nozīmi saskaņā ar Starptautisko signālu kodeksu (nozīmi paskaidrot gan latviešu, gan angļu valodā).	Signālkarogu atpazīšana un to nozīmes paskaidrošana.	1
2.1.4. Noteikt un mutiski ziņot virzienu uz komisijas norādīto objektu telpā grādos un strēķos (latviešu un angļu valodā).	Virziena uz objektu noteikšana un ziņošana.	1

2.1.5. Mutiski nosaukt vismaz piecus avārijas (briesmu) signālus.	Avārijas signālu nosaukšana.	1
2.1.6. Mutiski nosaukt un paskaidrot matroža pienākumus navigācijas sardzes laikā, tai skaitā, pieņemot un nododot sardzi.	Matroža pienākumu navigācijas sardzes laikā nosaukšana un paskaidrošana.	2
2.2. Tauvošanās un enkurošanās operācijas. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)		
2.2.1. Mutiski nosaukt attēlā norādītās kuģa tauvas angļu un latviešu valodā.	Kuģa tauvu atpazīšana un nosaukšana.	2
2.2.2. Mutiski paskaidrot komisijas norādītās divas tauvošanās operācijās izmantojamās komandas no dotā saraksta.	Tauvošanās operācijās izmantojamo komandu paskaidrošana.	1
2.2.3. Sasiet komisijas norādītos divus jūrniecībā izmantojamus mezglus no dotā saraksta.	Mezglu siešana.	2
2.2.4. Mutiski paskaidrot (ar modeļu palīdzību, ja tādi pieejami) pareizu enkura un enkurspilves sagatavošanu enkura atdošanai un nosaukt enkurošanās operāciju laikā izmantojamās individuālās aizsardzības līdzekļus.	Enkura un enkurspilves sagatavošanas enkura atdošanai paskaidrošana un nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu nosaukšana.	5
2.3. Kravas operācijas. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)		
2.3.1. Mutiski nosaukt un paskaidrot matroža pienākumus kravas operāciju laikā (uz tāda tipa kuģiem, kuriem eksaminējamais ir bijis praksē), papildus nosaukt drošības pasākumus, kas jāievēro iepriekš aprakstīto kravas operāciju laikā.	Matroža pienākumu un drošības pasākumu kravas operāciju laikā nosaukšana un paskaidrošana.	10
2.4. Kuģa tehniskā apkope un remontdarbi. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)		
2.4.1. Mutiski paskaidrot, kas ir attēlā redzamā ierīce, kādos kuģa darbos tā tiek izmantota un kādas drošības prasības ir jāievēro, lietojot šo ierīci.	Kuģa darbos izmantojamās ierīces nosaukšana, lietojums un drošības pasākumu darbā ar ierīci paskaidrošana.	6
2.4.2. Mutiski paskaidrot, kas ir slēgtās telpas, kā tiek organizēta ieiešanas procedūra tajās, kā tiek pārtraukti veicamie darbi tajās.	Slēgtu telpu, ieiešanas procedūras, darbu veikšanas un pārtraukšanas slēgtās telpās paskaidrošana.	4
2.5. Darba drošība un vides aizsardzība. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 20)		
2.5.1. Mutiski paskaidrot darba drošības pasākumus tauvošanās operāciju laikā:	Darba drošības pasākumu tauvošanās operāciju laikā paskaidrošana.	10

• paskaidrot <i>snap back</i> zonu būtību; • paskaidrot, kā tiek pārbaudītas un sagatavotas tauvas tauvošanās operācijai; • paskaidrot, kādi riski pastāv tauvošanās operāciju laikā; • paskaidrot, kā tiek droši organizēta tauvošanās komandas (<i>mooring team</i>) darbība (kas ir tauvošanās komanda, komandas locekļu pienākumi tauvošanās laikā). (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)		
2.5.2. Mutiski paskaidrot pārtikas atkritumu (<i>food waste</i>) izmešanas noteikumus īpašajos rajonos saskaņā ar MARPOL konvenciju: • nosaukt īpašos rajonus pārtikas atkritumu izmešanai; • nosaukt, kā iedalās pārtikas atkritumi; • paskaidrot prasības sasmalcinātu un nesasmalcinātu pārtikas atkritumu izmešanai. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Pārtikas atkritumu izmešanas noteikumu saskaņā ar MARPOL konvenciju paskaidrošana.	10
Kopējais maksimāli iegūstamais punktu skaits		100

Paplašināts vērtēšanas kritēriju apraksts

1. uzdevums. Atbildēt uz 40 atbilžu izvēles jautājumiem par sardzes pienākumiem, tauvošanās un enkurošanās operācijām, kravas operācijām, krājumu apstrādi, kuģa tehnisko apkopi un remontdarbiem, darba drošību, vides un veselības aizsardzību, darba tiesību ievērošanu, rīcību ārkārtas situācijās uz kuģa. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 40, par katru pareizu atbildi tiek piešķirts 1 punkts)

Nr. p.k.	Jautājums	Atbilžu varianti	Pareizā atbilde
1.	Kā jārīkojas sardzes matrozim, ja viņš pamana, ka uz klāja izcēlies ugunsgrēks?	1. Nodzēst ugunsgrēku un ziņot sardzes stūrmanim	
		2. Sagatavot ugunsdzēsšanas līdzekļus un ziņot sardzes stūrmanim	
		3. Izziņot trauksmi un nekavējoties sākt dzēst ugunsgrēku	
		4. Izziņot trauksmi un rīkoties atbilstoši trauksmju sarakstam	X
2.	Kāds ir nosaukums ierīcei, kura nepārtraukti pieraksta kuģa kursu?	1. Repīters	
		2. Kursogrāfs	X
		3. Barogrāfs	
		4. Radars	
3.	Ko rāda aksiometrs?	1. Stūres stāvokļa leņķi	X
		2. Vēja ātrumu	
		3. Gaitas ātrumu	
		4. Kuģa sānsveres leņķi	
4.	Kāda tipa stūre ir parādīta skicē ? 	1. Balansētā stūre	
		2. Pusbalansētā stūre	X
		3. Aktīvā stūre	
		4. Piekārtā stūre	
5.	Kas ir žvakagals?	1. Enkurķēdes gals	
		2. Enkurķēdes grozeklis	
		3. Enkurvinčas savienojums ar kuģa korpusu	
		4. Ātrjaucama ierīce, kas savieno enkurķēdi ar kuģa korpusu	X
6.	Ar kura veida tauvām/ trosēm strādājot, jāievēro īpaša piesardzība?	1. Neilona	X
		2. Polipropilēna	
		3. Tērauda	
		4. Kaņepju	
7.	Kāds ir izlaistās ķēdes garums, saskaņā ar attēlā redzamo enkurķēdes marķējumu? 	1. 1 posms	X
		2. 2 posmi	
		3. 3 posmi	
		4. 50 metri	
8.	After putting the windlass in gear, what must you do next?	1. Open the brake	X
		2. Start the windlass	
		3. Start the electrical convertor	
		4. Ring the anchor bell	
9.	Cik cilvēki vienlaicīgi drīkst atrasties uz loča trapa?	1. Viens	X
		2. Divi	
		3. Trīs	

		4. Atkarīgs no situācijas	
10.	Kādam kravu veidam tiek izmantots attēlā redzamais stiprinājums? 	1. Automašīnām 2. Konteineriem 3. Kokmateriāliem 4. Caurulēm	X
11.	Abreviatūras SOPEP atšifrējums ir:	1. Shipboard Oil Pollution Emergency Plan 2. Shipboard Oil Pollution Evaluation Plan 3. Shipboard Oil Prevention Emergency Plan 4. Shipboard Oil Pollution Emergency Procedure	X
12.	What is the meaning of 'SWL'?	1. Swing length 2. Single working load 3. Safe working load 4. Salt water load	X
13.	Kas ir "kravas marka"?	1. Speciāla zīme uz kuģa borta, kas rāda pieļaujamo kuģa iegrimi dažādos kuģošanas apstākļos un rajonos 2. Zīmes sistēma uz kuģa bortiem, kas rāda uz kravas līniju, līdz kurai ir iekrauts kuģis 3. Speciāla zīme, kas norāda maksimālo kravas iekraušanas līmeni konteinerkuģiem 4. Speciāla zīme uz tilpnes iekšējās virsmas, kas norāda tilpnes maksimālo iekraušanas līmeni	X
14.	On what type of ships are insulated tweendeck covers used?	1. Car carriers 2. Cargo liners 3. Bulk carriers 4. Reefer ships	X
15.	Electricity as a power source for deck machinery would NOT be suitable for which of the following?	1. Tankers 2. Ro/Ro – Container ships 3. General Cargo ships 4. Refrigerated vessels	X
16.	Kādas ir pareizas tālākās darbības pēc virsmas sagatavošanas krāsošanai?	1. Jāklāj uz šīs vietas pamatkrāsa 2. Jāklāj uz šīs vietas gruntskrāsa 3. Jāklāj uz šīs vietas virskārtas krāsa 4. Pirmajam slānim var izmantot jebkuru krāsu	X
17.	Kas ir nepieciešams cilvēkam, kurš strādā aiz borta?	1. Jābūt apģērbtai glābšanas vestei 2. Jābūt piestiprinātam ar drošības virvi 3. Jābūt apģērbtai glābšanas vestei un piestiprinātam ar drošības virvi 4. Jābūt apģērbtai glābšanas vestei un jāturas ar vienu roku pie trapa	X

18.	Ko nozīmē attēlā redzamais rokas signāls? 	1. Pacelt	
		2. Nolaist	X
		3. Sākt darbu	
		4. Stop/pārtraukt darbību	
19.	Which deckhands are not permitted to work aloft?	1. Those under 18 years who have less than 1 year work experience	X
		2. All ordinary seamen	
		3. Cadets or apprentices	
		4. All of the other options	
20.	What is 'cold work'?	1. Work that cannot create a source of ignition	X
		2. When the temperature drops below freezing	
		3. When it is necessary to wear a parka jacket	
		4. When the work to be done will take a long time	
21.	To protect wire ropes, what must you ensure?	1. That they are buffed with wire brushes	
		2. That they are painted	
		3. That they are washed with strong detergent	
		4. That they are kept well oiled	X
22.	When must you wear a safety harness?	1. When at mooring stations	
		2. When working in the lower hold	
		3. When opening hatches	
		4. When working aloft or over the side of the ship	X
23.	Where is 'self polishing' paint used?	1. On the ship's hull above the waterline	
		2. Inside pipework	
		3. In the accommodation	
		4. On the ship's hull below the waterline	X
24.	Which of the following does not apply to electrically powered deck machinery and cables?	1. If the machinery is sparking or arcing it should not be used	
		2. The machinery has to warm up before it can be used	X
		3. Damaged cable insulation should be reported immediately	
		4. Electrical controls should be in weather proof containers	
25.	What does the abbreviation SOLAS mean?	1. International Convention for the Safety of Life at Sea	X
		2. International Agreement for Security of Load and Ship	
		3. International Conference for Security of Load aboard Ship	
		4. International Rules for Safe Ocean Lines and Sailing Routes	
26.	If there is an overflow to deck, and the result is pollution to the environment,	1. Deal with the situation that have arisen immediately	

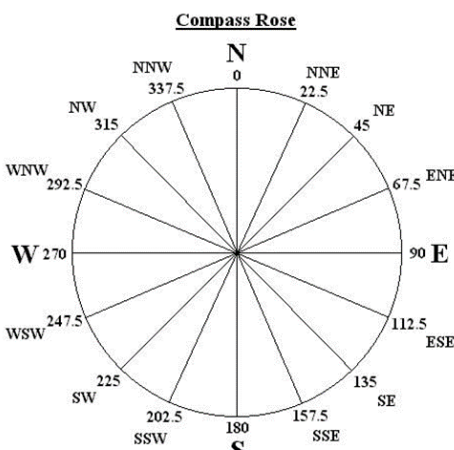
	what should you do?	2. Use strong chemicals to deal with the pollution by yourself to avoid costs and fine for the vessel	
		3. Hose down the deck to get rid of the oil	
		4. Immediately rise the alarm and act as per instructions	X
27.	Kuru no minētajiem atkritumu veidiem var izmest aiz kuģa borta?	1. Eļļainas lupatas no mašīntelpas	
		2. Pārtikas atkritumus	X
		3. Plastmasas iepakojumus	
		4. Stikla pudeles	
28.	What is a permit to work?	1. The recommendations of the ship's safety committee	
		2. A notification that you are qualified to carry out the work	
		3. Work orders from the senior officers	
		4. A complete check on preparedness prior to start of work	X
29.	Where information regarding assembly points, emergency organisation and emergency instructions can be found?	1. Boat list	
		2. Emergency list	
		3. Crew list	
		4. Muster list	X
30.	Kāpēc ugunsgrēka laikā degošo telpu klāji, griesti un starpsienas tiek dzesētas no ārpuses?	1. Lai novērstu metāla konstrukciju deformāciju	
		2. Lai izveidotu blīvu tvaika apvalku	
		3. Lai izslēgtu skābekļa nokļūšanu liesmu rajonā	
		4. Lai izslēgtu uguns izplatīšanos	X
31.	Kāda konvencija regulē kuģu radītā piesārņojuma novēršanu?	1. MARPOL konvencija	X
		2. STCW konvencija	
		3. MLC konvencijas	
		4. SOLAS konvencija	
32.	Which is the only area on board a ship where hot work is allowed without written permission?	1. On the open deck	
		2. In any place where no explosive atmosphere is detected	
		3. Outside cargo area	
		4. In the Engine room workshop	X
33.	Kas ir kuģa dedveits?	1. Korpusa svars	
		2. Kravas svars	
		3. Pilna kravnesība	X
		4. Rezervju svars	
34.	Kas ir diferents?	1. Priekšgala un pakaļgala ieग्रimes starpība	X
		2. Vidējās ieग्रimes starpība pirms un pēc kravas iekraušanas	
		3. Kreisā un labā borta ieग्रimes starpība	
		4. Ieग्रimes izmaiņas, pārejot no viena ūdens baseina citā	

35.	Ko nozīmē attēlotā pictogramma? 	1. Var kodīgi iedarboties uz metāliem; izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus	
		2. Sprādzienbīstams; uguns, triecienviļņa vai izmetes bīstamība	
		3. Var izraisīt vai pastiprināt degšanu, oksidētājs	X
		4. Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos	
36.	What kind of special safety measures are required when working aloft on a staging?	1. No special safety measures are required	
		2. Proper communication has to be applied	
		3. The safety net needs to be applied	
		4. Harness with a rope secured to a safe point on the ship	X
37.	What does IMO stand for?	1. International Maritime Organization	X
		2. International Mechanic Organization	
		3. International Mask Organization	
		4. Internal Maritime Organization	
38.	Ko nozīmē attēlotā pictogramma? 	1. Ļoti toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām	X
		2. Uzliesmojoša viela	
		3. Toksiska viela	
		4. Satur atdzesētu gāzi, var izraisīt kriogēnus apdegumus vai ievainojumus	
39.	Ko nozīmē attēlotā rīkojuma zīme? 	1. Jālieto aizsargbrilles	X
		2. Jālieto gāzmaska, respirators	
		3. Jālieto sejas aizsardzības līdzekļi	
		4. Jālieto sejas maska	
40.	Saskaņā ar kādu dokumentu uz kuģa notiek atkritumu savākšana un šķirošana?	1. Kuģa naftas piesārņojuma avārijas plāns	
		2. Atkritumu apsaimniekošanas plāns	X
		3. Kapteiņa rīkojums	
		4. Mašīntelpas žurnāls	

2. uzdevums. Atbildēt uz jautājumiem vai veikt praktiskos uzdevumus. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 60)

2.1. Sardzes pienākumi.

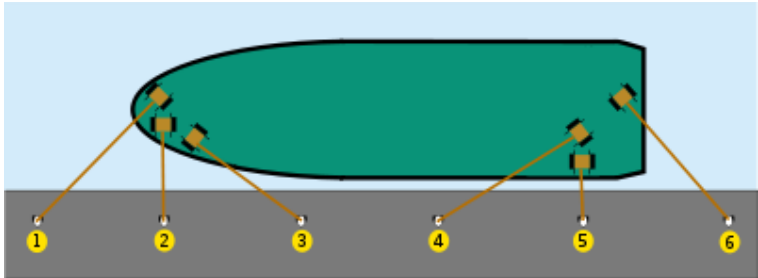
Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji*	Piešķiramie punkti																																		
2.1.1. Stūres komandu paskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 2)	Pareizi paskaidro visas trīs komisijas norādītās stūres komandas. <table><tr><th colspan="2">Stūres komandas</th></tr><tr><td>1. Midships</td><td>Rudder to be held in the fore and aft position</td></tr><tr><td>2. Port / starboard five</td><td>5° of port / starboard rudder to be held</td></tr><tr><td>3. Port / starboard ten</td><td>10° of port / starboard rudder to be held</td></tr><tr><td>4. Port / starboard fifteen</td><td>15° of port / starboard rudder to be held</td></tr><tr><td>5. Port / starboard twenty</td><td>20° of port / starboard rudder to be held</td></tr><tr><td>6. Port / starboard twenty-five</td><td>25° of port / starboard rudder to be held</td></tr><tr><td>7. Hard -a-port / starboard</td><td>Rudder to be held fully over to port / starboard</td></tr><tr><td>8. Nothing to port/starboard</td><td>Avoid allowing the vessel's head to go to port/starboard</td></tr><tr><td>9. Meet her</td><td>Check the swing of the vessel's head in a turn</td></tr><tr><td>10. Steady</td><td>Reduce swing as rapidly as possible</td></tr><tr><td>11. Ease to five / ten</td><td>Reduce amount of rudder to 5°/10°/15°/20° and hold</td></tr><tr><td>12. Steady as she goes</td><td>Steer a steady course on the compass heading indicated at the time of the order. The helmsman is to repeat the order and call out the compass heading on receiving the order. When the vessel is steady on that heading, the helmsman is to call out: "Steady on..."</td></tr><tr><td>13. Keep the buoy/ mark/ beacon/ ... on port side / starboard side</td><td></td></tr><tr><td>14. Report if she does not answer the wheel</td><td></td></tr><tr><td>15. Finished with wheel, no more steering</td><td></td></tr><tr><td>16. Steer one eight two (course one eight two)</td><td>Course to be steered 182°</td></tr></table>	Stūres komandas		1. Midships	Rudder to be held in the fore and aft position	2. Port / starboard five	5° of port / starboard rudder to be held	3. Port / starboard ten	10° of port / starboard rudder to be held	4. Port / starboard fifteen	15° of port / starboard rudder to be held	5. Port / starboard twenty	20° of port / starboard rudder to be held	6. Port / starboard twenty-five	25° of port / starboard rudder to be held	7. Hard -a-port / starboard	Rudder to be held fully over to port / starboard	8. Nothing to port/starboard	Avoid allowing the vessel's head to go to port/starboard	9. Meet her	Check the swing of the vessel's head in a turn	10. Steady	Reduce swing as rapidly as possible	11. Ease to five / ten	Reduce amount of rudder to 5°/10°/15°/20° and hold	12. Steady as she goes	Steer a steady course on the compass heading indicated at the time of the order. The helmsman is to repeat the order and call out the compass heading on receiving the order. When the vessel is steady on that heading, the helmsman is to call out: "Steady on..."	13. Keep the buoy/ mark/ beacon/ ... on port side / starboard side		14. Report if she does not answer the wheel		15. Finished with wheel, no more steering		16. Steer one eight two (course one eight two)	Course to be steered 182°	2
Stūres komandas																																				
1. Midships	Rudder to be held in the fore and aft position																																			
2. Port / starboard five	5° of port / starboard rudder to be held																																			
3. Port / starboard ten	10° of port / starboard rudder to be held																																			
4. Port / starboard fifteen	15° of port / starboard rudder to be held																																			
5. Port / starboard twenty	20° of port / starboard rudder to be held																																			
6. Port / starboard twenty-five	25° of port / starboard rudder to be held																																			
7. Hard -a-port / starboard	Rudder to be held fully over to port / starboard																																			
8. Nothing to port/starboard	Avoid allowing the vessel's head to go to port/starboard																																			
9. Meet her	Check the swing of the vessel's head in a turn																																			
10. Steady	Reduce swing as rapidly as possible																																			
11. Ease to five / ten	Reduce amount of rudder to 5°/10°/15°/20° and hold																																			
12. Steady as she goes	Steer a steady course on the compass heading indicated at the time of the order. The helmsman is to repeat the order and call out the compass heading on receiving the order. When the vessel is steady on that heading, the helmsman is to call out: "Steady on..."																																			
13. Keep the buoy/ mark/ beacon/ ... on port side / starboard side																																				
14. Report if she does not answer the wheel																																				
15. Finished with wheel, no more steering																																				
16. Steer one eight two (course one eight two)	Course to be steered 182°																																			
2.1.2. Kuģu atpazīšana un raksturošana pēc to ugunīm, zīmēm un skaņas signāliem. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 3)	Pareizi paskaidro visas 6 kartītes. (par katru pareizi paskaidrotu kartīšu pāri (ugunis, zīmes, skaņas signāli) 1 punkts)	3																																		
2.1.3. Signālkarogu atpazīšana un to nozīmes paskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 1)	Pareizi nosauc un paskaidro abus signālkarogus (latviešu un angļu valodā).	1																																		

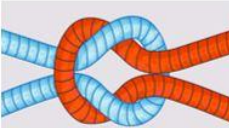
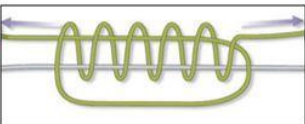
	 Alfa Diver Down Keep Clear Bravo Dangerous Cargo Charlie Yes Delta Keep Clear Echo Altering Course to Starboard Foxtrot Disabled Golf Want a Pilot Hotel Pilot on Board India Altering Course to Port Juliett On Fire Keep Clear Kilo Desire to Communicate Lima Stop Instantly Mike I am Stopped November No Oscar Man Overboard Papa About to Sail Quebec Request Pratique Romeo Sierra Engines Going Astern Tango Keep Clear Uniform Standing into Danger Victor Require Assistance Whiskey Require Medical Assistance X-ray Stop Your Intention Yankee Am Dragging Anchor Zulu Require a Tug	
2.1.4. Virziena uz objektu noteikšana un ziņošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 1)	Pareizi ziņo virzienu grādos un strēžos uz objektu telpā (latviešu un angļu valodā). 	1
2.1.5. Avārijas signālu nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 1)	Nosauc vismaz piecus avārijas signālus.	1

	AVĀRIJAS SIGNĀLI Sekojošie signāli, izmantojami izlikšanai kopā vai atsevišķi, norāda, ka kuģis ir briesmās un tam vajadzīga palīdzība: (a) lielgabala šāvienu vai citi sprāgstošī signāli ar apmēram 1 minūtes starplaikiem; (b) nepārtraukta skaņa ar jebkuru aparātu, kas paredzēts miglas signālu raidīšanai; (c) raķetes vai granātas, kas izmet sarkanas dzirksteles un ko izšauj pa vienai ik pēc neliela laika sprīža; (d) skaņa ••• --- ••• (SOS) pēc Morzes ābece, ko noraida pa radiotelefonu vai ar jebkuras citas signālu sistēmas palīdzību; (e) skaļi izrunāts vārds "M e i d e i", ko noraida pa radiotelefonu; (f) briesmu signāls pēc Starptautiskā signālu koda - NC; (g) signāls, kas sastāv no taisnstūra karoga un virs vai zem tās novietotas bumbas vai cita bumbai līdzīga ķermeņa; (h) liesmas uz kuģa (no degošas darvas mucas, eļļas mucas u. tml.); (i) sarkana gaisma no raķetes ar izpletni vai rokas signāllāpa sarkanā krāsā; (j) dūmu signāls - oranžas krāsas dūmi; (k) lēna un atkārtota sāpūs izstieptu roku pacelšana un nolaišana; (l) radio telegrāfiskais trauksmes signāls; (m) radio telefoniskais trauksmes signāls; (n) signāli, ko noraida avārijas vietas noteikšanas radio bojas; (o) noteikti signāli, ko noraida radiosakaru sistēmas, ieskaitot radiolokācijas atbildētāju. Tāpat jāpievērš uzmanība Starptautiskā signālu kodeksa un tirdzniecības kuģu meklēšanas un glābšanas norādījumu atbilstošajām nodaļām, kā arī iespējai izmantot šādus signālus: (a) oranžas krāsas auduma gabals ar melnu kvadrātu vai riņķi, vai citu atbilstošu simbolu (identificēšanai no gaisa); (b) krāsainu plankumu uz ūdens.	
2.1.6. Matroža pienākumu navigācijas sardzes laikā nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 2)	Nosauc un paskaidro galvenos matroža pienākumus navigācijas sardzes laikā, tai skaitā, pieņemot un nododot sardzi: laicīga ierašanās, uz sardzi, situācijas noskaidrošana, novērošana, ziņošana par novēroto sardzes stūrmanim (kuģiem, objektiem, laikapstākļu maiņu u.tml.) u.c.	2

* Atbildes tiek vērtētas atbilstoši STCW konvencijas atbilstošā standartā definētajiem kompetences vērtēšanas kritērijiem.

2.2. Tauvošanās un enkurošanās operācijas.

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji*	Piešķiramie punkti
2.2.1. Kuģa tauvu atpazīšana un nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 2)	Pareizi nosauc visas sešas kuģa tauvas latviešu un angļu valodā. 1. Headline /Priekšgala tauva 2. Forward breast line /Priekšgala pievilcējtauva 3. Forward spring line /Priekšgala šprings 4. Aft spring line /Pakaļgala šprings 5. Aft breast line /Pakaļgala pievilcējtauva 6. Stern line /Pakaļgala tauva	2

2.2.2. Tauvošanās operācijās izmantojamo komandu paskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 1)	Pareizi paskaidro abas komisijas norādītās komandas. Berthing 1. We will berth starboard side alongside; 2. We will moor to buoy(s) (ahead and astern); 3. Send out the spring(s) forward and aft; 4. Do you have tension winches? 5. Have the heaving lines ready forward and aft; 6. Send the heaving line ashore; 7. The linesmen will use shackles / lashings for securing the mooring 8. Use - the centre lead / panama lead, - the bow lead, - the port quarter lead; 9. Heave on (heave up) the lines; 10. Pick up the slack on the lines; 11. Heave away; 12. Stop heaving; 13. Slack away; 14. Hold on the lines; 15. Heave in (heave up) easy; 16. Heave alongside; 17. Keep the lines tight; 18. Report the forward distance to ...; 19. We have to move 5 metres astern; 20. We are in position; 21. Make fast fore and aft; 22. Finished with manoeuvring stations. Unberthing 1. Stand by for letting go; 2. Single up the springs fore and aft; 3. Hold on the head line; 4. Let go the stern line; 5. Let go all forward and aft; 6. Let go the towing line; 7. Finished with manoeuvring stations.	1
2.2.3. Mezglu siešana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 2)	Pareizi sasiesti divi komisijas norādītie mezgli. (par katru pareizi sasiesto mezglu 1 punkts) 1. Half hitch 2. Bowline 3. Eight knot 4. Reef knot 5. Rolling hitch 6. Clove hitch 7. Sheet bend 8. Double sheet bend 9. Flat knot 10. Timber hitch 11. Two half hitches 12. Anchor bend 13. Kalmyk loop 14. Cleat hitch 15. Sliding stop knot	2

2.2.4. Enkura un enkurspīlves sagatavošanas enkura atdošanai paskaidrošana un nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu nosaukšana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 5)	Paskaidro galvenos sagatavošanās darbus enkurspīlves darbināšanai un enkura atdošanai.	3
	Nosauc enkurošanās operāciju laikā izmantojamās individuālās aizsardzības līdzekļus.	2

* Atbildes tiek vērtētas atbilstoši STCW konvencijas atbilstošā standartā definētajiem kompetences vērtēšanas kritērijiem.

2.3. Kravas operācijas.

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji*	Piešķirjamie punkti
2.3.1. Matroža pienākumu un drošības pasākumu kravas operāciju laikā nosaukšana un paskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Nosauc un paskaidro matroža pienākumus kravas operāciju laikā (uz tāda tipa kuģiem, kuriem eksaminējamais ir bijis praksē).	5
	Nosauc drošības pasākumus kravas operāciju laikā (uz tāda tipa kuģiem, kuriem eksaminējamais ir bijis praksē).	3
	Nosauc kravas operāciju laikā izmantojamās individuālās aizsardzības līdzekļus.	2

* Atbildes tiek vērtētas atbilstoši STCW konvencijas atbilstošā standartā definētajiem kompetences vērtēšanas kritērijiem.

2.4. Kuģa tehniskā apkope un remontdarbi.

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji*	Piešķirjamie punkti
2.4.1. Kuģa darbos izmantojamās ierīces nosaukšana, lietojums un drošības pasākumu darbā ar ierīci paskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 6)	Pareizi atpazīst un nosauc ierīci un tās lietojamību.	2
	 Pneimatisks adatu pistole (needle gun/needle scaler)	
	Ar piemēriem paskaidro, kādos kuģa darbos šī ierīce ir izmantojama.	1
	Nosauc drošības prasības darbā ar šo ierīci.	2
	Nosauc individuālos aizsardzības līdzekļus, kas jāizmanto darbā ar šo ierīci.	1
2.4.2. Mutiska paskaidrošana, kas ir slēgtās telpas, kā tiek organizēta ieiešanas	Paskaidro ar piemēriem, kas ir slēgtā telpa uz kuģa.	2
	Paskaidro, kā tiek organizēta ieiešanas procedūra slēgtā telpā.	1
	Paskaidro, kā tiek pārtraukts slēgtā telpā veicamie darbi.	1

procedūra tajās, kā tiek pārtraukti veicamie darbi tajās. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 4)		
--	--	--

* Atbildes tiek vērtētas atbilstoši STCW konvencijas atbilstošā standartā definētajiem kompetences vērtēšanas kritērijiem.

2.5. Darba drošība un vides aizsardzība.

Veicamā darbība	Vērtēšanas kritēriji*	Piešķirjamie punkti
2.5.1. Darba drošības pasākumu tauvošanās operāciju laikā paskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Paskaidro <i>snap back</i> zonu būtību.	2
	Paskaidro, kā tiek pārbaudītas un sagatavotas tauvas tauvošanās operācijai. (paskaidro tauvu pārbaudes procedūru – 2 punkti; paskaidro tauvu sagatavošanas procedūru – 2 punkti)	4
	Nosauc riskus, kas pastāv tauvošanās operāciju laikā. (nosauc 1 risku – 1 punkts; nosauc 2 vai vairāk riskus – 2 punkti)	2
	Paskaidro, kā tiek droši organizēta tauvošanās komandas (<i>mooring team</i>) darbība (kas ir tauvošanās komanda, komandas locekļu pienākumi tauvošanās laikā). (paskaidro, kas ir tauvošanās komanda un kuri ekipāžas locekļi tajā ietilpst – 1 punkts; paskaidro katra tauvošanās komandas locekļa pienākumus – 1 punkts)	2
2.5.2. Pārtikas atkritumu izmešanas noteikumu saskaņā ar MARPOL konvenciju paskaidrošana. (maksimāli iegūstamais punktu skaits 10)	Nosauc īpašos rajonus saskaņā ar MARPOL konvencijas V pielikuma prasībām. (nosauc vismaz 3 īpašos rajonus – 2 punkti; nosauc 4–6 īpašos rajonus – 3 punkti; nosauc vismaz 7 īpašos rajonus – 4 punkti)	4
	Nosauc pārtikas atkritumu iedalījumu – sasmalcinātie un nesasmalcinātie.	2
	Paskaidro prasības sasmalcinātu un nesasmalcinātu pārtikas atkritumu izmešanai. (paskaidro prasības sasmalcinātu pārtikas atkritumu izmešanai – 2 punkti; paskaidro prasības nesasmalcinātu pārtikas atkritumu izmešanai – 2 punkti)	4

* Atbildes tiek vērtētas atbilstoši STCW konvencijas atbilstošā standartā definētajiem kompetences vērtēšanas kritērijiem.

Uzziņu avoti

Badvērts, D. *Mezglī. Mezglu siešanas rokasgrāmata*. Tulk. Markevica, M. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2009.

IMO Standard Marine Communication phrases. London: IMO, 2001.

International Code of Signals, London: IMO, 2005.

International Convention for the Prevention of Pollution from Ships (MARPOL), 1973, as amended.

IMO Model course 7.10 Ratings as able seafarer deck. London: IMO, 2017.

Lūkins, K. *COLREG-72 Uguņu, zīmju un skaņas signālu pielietošana*. Rīga: LJA, 2019.

Maritime & Coastguard Agency. *Code of Safe Working Practices for Merchant Seafarers*. London: TSO, 2015, as amended.

Merchant Navy Training Board. *Course Criteria for Efficient Deck Hand*. Livingston: Whiterby Publishing Group Ltd, 2020.

OCIMF, Anchoring Systems and Procedures. OCIMF, 2010.

OCIMF, Mooring equipment Guidelines (MEG4). OCIMF, 2018.

Ritchie, G. *Onboard Safety*. Livingston: Whiterby Publishing Group Ltd, 2017.

Wright, C.H., revised by Provan T. *The Efficient Deck Hand*. Glasgow: Brown, Son & Ferguson, Ltd, 2003

1972. gada konvencija par starptautiskiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem [skatīts 2022. gada 29. septembrī]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1069>.